

Motiv från Karlbergsvägen mot öster av Herbert Södersten

I stadens utkant vid nuvarande Karlbergsvägen kommer en liten pojke med en stor korg i ena handen. Kanske går han ett ärende efter skolan. Vårsolen värmer, det är snömodd på vägen och takdropp.

Motiv från Karlbergsvägen mot öster, nuvarande kv Resedan och kv Rosen. Oljemålning (700x1250 mm) av Herman Södersten 1886.
Foto: Göran Sehlstedt, Stockholms stadsmuseum 2010.

Konstnären Herbert Södersten stod ungefär på nuvarande Sigtunagatan i Vasastan och blickade österut när han år 1886 gjorde målningen. Tavlan köptes in till Stadsmuseet den 18 maj 1933 från Bukowskis Konsthandel för 400 kronor. Den fick inventarienummer SSM 1300.

Bergianska trädgården

Vi tittar ut över en del av Bergielund, den trädgård som Bröderna Bengt och Peter Jonas Bergius anlade i mitten av 1700-talet. Trädgården sträckte sig ungefär mellan Karlbergsvägen, Torsgatan, Odengatan och Dalagatan.

Där odlades fruktträd, bärbuskar, grönsaker, tobak, medicinalväxter och prydnadsväxter. Egendomen donerades till Vetenskapsakademien efter brödernas död och då började botanisk forskning, hortikultur, plantförsäljning, trädgårdsmästarskola med mera bedrivas där. 1885 flyttade Bergianska trädgården till Frescati eftersom området skulle bebyggas.

Stenhuset

Det ljusa stenhuset med rött tegeltak på vägens vänstra sida har trasiga fönsterrutor och några tegelpannor saknas.

Fönsterluckorna på bottenvåningen är stängda, men dörren vid den enkla trappan står på vid gavel. Kanske är det ett förråd.

Vid pumpen ett kar fyllt med vatten. I stall- och fähuset står dörrarna öppna för att få in lite vårsol och värme. Strax bortom stenhuset skymtar ett gult bostadshus med förstukvist. Långa istappar hänger från taket. Det ryker ur skorstenen i det röda brygghuset bakom pojken.

Detalj. Foto: Göran Sehlstedt, Stockholms stadsmuseum 2010.

Kvarnen Lilla Eva

Till höger om vägen syns två växthus med glasade tak mot söder. Bakom träden skymtar bröderna Bergius stiliga boningshus. Kvarnen Lilla Eva skymtar i bakgrunden, den låg långt borta vid Kungstensgatan – Dalagatan.

Strax norr om den här platsen på nuvarande Frejgatan byggdes Gustav Vasa folkskola år 1883. Ännu var denna del av staden glest bebyggd, men redan på 1890-taket var delar av det vi ser här borta och stora bostadshus började växa upp.

Det skulle dröja ända till 1926 innan Vasa Real byggdes på tomten där Bergius bostadshus låg. Stockholms befolkning växte från ca 150 000 invånare till 250 000 mellan åren 1880 – 1890 så behovet av bostäder och skolor var stort.

Annette Åström